

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 czerwca 2017 r., znak (...)F. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej M. S. prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od 5 grudnia 2015 r. do 13 kwietnia 2016 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż zasiłek chorobowy nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje pracę zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. Organ przyznał, iż w dniu 4 grudnia 2015 r. ustalił tytuł ubezpieczenia M. S. z tytułu zatrudnienia w (...) sp. z o. o. w S.. Zaznaczył, że w okresie od 14 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej ubezpieczona opłacała składkę na ubezpieczenie zdrowotne, zaś wyrejestrowanie z prowadzonej działalności gospodarczej nastąpiło od dnia 1 stycznia 2016 r. Organ wskazał, iż odmówił M. S. zasiłku chorobowego, z uwagi na to, iż w chwili ustania ubezpieczenia chorobowego z tytułu zatrudnienia ubezpieczona posiadała tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, co skutkowało brakiem prawa do zasiłku chorobowego. Nadto wskazał, iż na skutek zaskarżenia tej decyzji Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w S. uznał, iż ubezpieczonej przysługuje prawo do zasiłku chorobowego za okres od 5 grudnia 2015 r. do 13 kwietnia 2016 r. Dodał, iż ostatnią okolicznością pozwalającą na zakończenie ponownej weryfikacji uprawnień ubezpieczonej był zwrot akt sprawy z Sądu. Podsumowując organ wskazał, iż uznać należy, że wypłata dokonana w dniu 7 lutego 2017 r. należnych ubezpieczonej świadczeń została dokonana w terminie 30 dni od uzyskania pełnej dokumentacji umożliwiającej ustalenie uprawnień do wypłaty zasiłku.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiodła ubezpieczona M. S. wnosząc o jej uchylenie i przyznanie jej prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od 5 grudnia 2015 r. do 13 kwietnia 2016 r. Wskazała, iż odsetki nie są świadczeniem odrębnym ani uznaniowym. Dodała, że odsetki są należne od upływu terminu do wypłaty świadczenia głównego, a nie jak dowodzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych od innych okoliczności, takich jak zwrotu akt rentowych z Sądu. Podkreśliła, że wyrok Sądu bezwzględnie wiąże organ rentowy, więc nie ma on prawa do ponownej weryfikacji uprawnień.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości oraz o zasądzenie od odwołującej się kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu organ rentowy ponowił argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Wskazał dodatkowo, iż zmiana decyzji z dnia 29 kwietnia 2016 r. była możliwa z uwagi na przeprowadzone postępowanie dowodowe i ujawnione w nim okoliczności, zatem organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności w nieterminowym ustalaniu prawa do świadczeń, dlatego nie jest on zobowiązany do wypłaty odsetek ustawowych.

W piśmie procesowym z dnia 7 lutego 2018 r. odwołująca się wskazała, że odsetki należą się jej za okres od dnia wymagalności zasiłku chorobowego za poszczególne okresy zwolnień lekarskich do dnia faktycznego przelewu należności na jej konto.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 29 kwietnia 2016 r. znak sprawy 390000/603/310612/2016 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił M. S. prawa do zasiłku chorobowego za okres nieprzerwanej niezdolności do pracy od 5 grudnia 2015 r.

Bezsporne, a nadto: decyzja z dnia 29 kwietnia 2016 r. – k. 3 akt rentowych

Na skutek odwołania M. S., Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w S. IX Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 17 listopada 2016 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IX U 416/16 zmienił zaskarżoną decyzję poprzez przyznanie ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres nieprzerwanej niezdolności do pracy od dnia 5 grudnia 2015 r.

Bezsporne, a nadto: wyrok z dnia 17 listopada 2016 r. – k. 54 akt sprawy IX U 416/16

Ubezpieczona podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w okresie od 5 grudnia 2013 r. do 4 grudnia 2015 r.

Oprócz tego opłacała składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. W ramach tej działalności, na podstawie umowy zlecenia, świadczyła usługi księgowe na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Nadto zajmowała się sprzedażą kosmetyków.

Z racji dolegliwości psychicznych była niezdolna do pracy od 5 grudnia 2015 r. W tej dacie faktycznie nie prowadziła działalności gospodarczej, gdyż w związku z jej dolegliwościami, z końcem listopada 2015 r. zakończyła współpracę ze spółką (...). Z tej samej przyczyny w grudniu 2015 r. nie zajmowała się też sprzedażą kosmetyków.

Bezsporne, a nadto: uzasadnienie wyroku z dnia 17 listopada 2016 r. – k. 64 – 65 akt IX U 416/16.

Wyrok z dnia 17 listopada 2016 r. wydany w sprawie IX U 416/16 stał się prawomocny w dniu 3 stycznia 2017 r.

Bezsporne, a nadto: zarządzenie z dnia 10 stycznia 2017 r. – k. 68 akt IX U 416/16.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wypłacił M. S. zasiłek chorobowy za okres od 5 grudnia 2015 r. do 13 kwietnia 2016 r. w dniu 7 lutego 2017 r.

Bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się częściowo uzasadnione.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny. Został przez Sąd ustalony na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, aktach rentowych ZUS i aktach sądowych innych postępowań z udziałem ubezpieczonej, których prawdziwości i rzetelności sporządzenia żadna ze stron nie kwestionowała.

Przedmiotem sporu między odwołującą, a organem rentowym było prawo do odsetek należnych M. S. z tytułu opóźnienia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w wypłacie ubezpieczonej zasiłku chorobowego za okres od 5 grudnia 2015 r. do 13 kwietnia 2016 r. Ubezpieczona stała na stanowisku, że organ rentowy pozostawał w zawinionym opóźnieniu w wypłacie przedmiotowego zasiłku począwszy od dnia 13 kwietnia 2016 r., tj. od dnia, w którym zakończył się jej okres niezdolności do pracy. Organ rentowy z kolei wskazywał, że wypłata zasiłku możliwa była dopiero po zgromadzeniu dokumentów, w szczególności po uzyskaniu kompletu akt rentowych M. S. z sądu w dniu 13 stycznia 2017 r. Podkreślał, że od tego momentu miał 30 dni na wypłatę świadczenia.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowią art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst – Dz. U. z 2017 r., poz. 1778; w dalszej części rozważań jako „s.u.s.”), art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst – Dz. U. z 2017 r., poz. 1368.; w dalszej części rozważań jako „ustawa zasiłkowa”) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12 poz. 104; w dalszej części rozważań jako „rozporządzenie”).

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy s.u.s., jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadków, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia było następstwem okoliczności, za które ZUS nie ponosi odpowiedzialności. Konieczność wypłaty odsetek przez organ rentowy powoduje tym samym jednoczesne zaistnienie dwóch przesłanek: powstania opóźnienia w wypłacie świadczenia oraz nastąpienia opóźnienia z winy organu

rentowego. W myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń

Aby stwierdzić, czy w niniejszej sprawie zaistniało wspomniane opóźnienie organu rentowego należało ustalić, od kiedy zasiłek chorobowy należny M. S. za okres od 5 grudnia 2015 r. do 13 kwietnia 2016 r. podlegał wypłacie. W tym celu należy sięgnąć do treści art. 64 ust. 1 ustawy zasiłkowej, który stanowi, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca zasiłek bieżąco po stwierdzeniu uprawnień, nie później jednak niż w ciągu trzydziestu dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłku.

Na gruncie niniejszej sprawy zbadać zatem należało, kiedy doszło do „złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień”, a tym samym od kiedy rozpoczął biec względem organu rentowego trzydziestodniowy termin do wypłaty świadczenia.

Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, nie można w sposób jednoznaczny stwierdzić, że organ rentowy miał możliwość, w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, wydać pierwotnie inną decyzję, niż odmawiająca ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres nieprzerwanej niezdolności do pracy od dnia 5 grudnia 2015 r. Dopiero postępowanie przeprowadzone przed sądem doprowadziło do przyjęcia miarodajnych ustaleń faktycznych i prawnych niezbędnych do wypłaty zasiłku chorobowego. Nie ma zatem podstaw do wypłacenia ubezpieczonej odsetek od przyznanego prawa do zasiłku chorobowego począwszy od dnia następującego po ostatnim dniu niezdolności do pracy ubezpieczonej, tj. po dniu 13 kwietnia 2016 r. Wszczęte przez ubezpieczoną postępowanie o ustalenie prawa do zasiłku chorobowego zostało ostatecznie zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 17 listopada 2016 r., mocą którego zmieniono decyzję organu rentowego poprzez przyznanie ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres nieprzerwanej niezdolności do pracy od dnia 5 grudnia 2015 r. W wykonaniu wyroku Sądu, Oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w S. wypłacił ubezpieczonej stosowne świadczenie, co jednak nie oznacza, że popadł w zwłokę w samym ustaleniu prawa do świadczenia. Sam fakt wydania decyzji, zmienionej następnie prawomocnym wyrokiem Sądu, nie może być utożsamiany z zawinionym działaniem organu rentowego skutkującym odpowiedzialnością z tytułu odsetek. Odmienne interpretacje prowadziłaby do poparcia poglądu, że w każdym wypadku przesunięcia czasowego wypłaty świadczenia związanego z odmienną oceną stanu faktycznego, czy interpretacją przepisów prawa przez Sąd, czy też w związku ze złożeniem nowych dokumentów - prowadziłaby do uznawania zwłoki organu rentowego w wypłacaniu świadczenia, co jest nie do przyjęcia. Organ rentowy wobec ubezpieczonej nie popadł w zwłokę. Nie można zatem sankcjonować prawa ubezpieczonej do odsetek za czas trwania postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26 stycznia 2005 r. w sprawie III AUa 1810/04 opublikowany w OSAB 2005/1/67). Jednocześnie, zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia wykonującego ustawę systemową, okres opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczeń i ich wypłacie, dla których przepisy określające zasady ich przyznawania i wypłacania przewidują termin na wydanie decyzji, liczy się od dnia następującego po upływie terminu na wydanie decyzji.

Niewypłacenie zatem przez organ rentowy zasiłku chorobowego w terminie 30 dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia sądu pierwszej instancji, a dopiero w dniu 7 lutego 2017 r. spowodowało konieczność naliczenia odsetek począwszy od pierwszego dnia po upływie terminu na wypłatę świadczenia, tj. od dnia 3 lutego 2017 r.

Również odmiennie, niż czyni to organ rentowy, należy oceniać opóźnienie w wypłacie świadczenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W przypadku, gdy okoliczności faktyczne sprawy zostały ustalone w drodze wyroku sądowego trzydziestodniowy termin na wypłatę, w ocenie Sądu, należy liczyć od dnia uprawomocnienia się wyroku. Za początek biegu terminu nie można uznać daty zwrotu akt rentowych organowi rentowemu, gdyż zwrot akt zgromadzonych w sprawie następuje dopiero po uprawomocnieniu się wyroku. Nie sposób zatem zaakceptować twierdzeń organu, jakoby termin zwrócenia jemu akt z Sądu miał stanowić jakąkolwiek przesłankę wypłacenia ubezpieczonej zasiłku chorobowego co stara się organ rentowy podnosić w odpowiedzi na odwołanie.

W rezultacie Sąd uznał, że poczynawszy od dnia 3 lutego 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. popadł w zawinione opóźnienie w wypłacie M. S. zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy od dnia 5 grudnia 2015 r. do dnia 13 kwietnia 2016 r., co skutkowało nabyciem przez ubezpieczoną, w myśl art. 85 ust. 1 s.u.s. prawa do odsetek od wypłaconego zasiłku. Odnoszący się do tej kwestii § 2 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczenia lub jego wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń – do dnia wypłaty świadczenia. Tym samym kwota, należna ubezpieczonej z tytułu odsetek za opóźnienie w wypłaceniu zasiłku chorobowego, powinna zostać obliczona za okres od dnia 3 lutego 2017 r. do dnia zapłaty, który nastąpił w dniu 7 lutego 2017 r. tak, jak wskazano w punkcie pierwszym wyroku.

W pozostałym zakresie, tj. żądania odsetek za okres od 13 kwietnia 2016 r. do dnia 2 lutego 2017 r., na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie M. S. podlegało oddaleniu, gdyż w tym okresie nie biegł jeszcze termin określony art. 64 ust. 1 ustawy zasiłkowej.

Orzeczenie o kosztach sądowych zapadło na podstawie art. 100 k.p.c. zgodnie, z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W ocenie Sądu nie było rażącej dysproporcji pomiędzy wysokością uwzględnionego i oddalonego roszczenia, a przy zastosowaniu zasad słuszności nie było konieczne arytmetyczne ściśle rozliczenie kosztów według stosunku części żądania uwzględnionej do oddalonej. Z tych względów, Sąd w punkcie trzecim wyroku zniósł koszty postępowania między stronami.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)